

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА АУДИТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІ ім. Ю.М. Потебні
Н.Г. Метеленко
«30» 08 2023

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

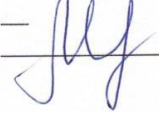
денної та заочної форм здобуття освіти
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-професійна програма
«Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством»

Укладач: Л.А. Птіцина, к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту

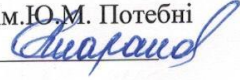
Обговорено та ухвалено на засіданні
кафедри обліку, аналізу, оподаткування та
аудиту

Протокол № 1 від «29» серпня 2023
Завідувач кафедри ОАОА

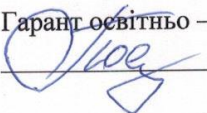
— Т.О. Меліхова

Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного науково-навчального
інституту ім. Ю.М. Потебні

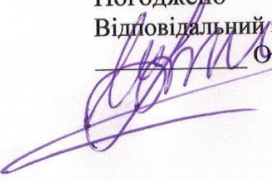
Протокол № 1 від «30» 08 2023
Голова науково-методичної ради ІННІ

ім. Ю.М. Потебні
— Т.А.Шарапова

Погоджено

Гарант освітньо – професійної програми
— Ю.В.Подмешальська

Погоджено

Відповідальний за секцію «Економічні науки»
— О.О.Шапуров

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 3	Обов’язкова	
		Цикл дисциплін професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 071 Облік і оподаткування	Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
		4 –й 7 семестр	4 –й 7 семестр
Освітньо-професійна програма Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством	Змістових модулів – 4	Лекції	
		20 год.	4 год.
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Практичні	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Аналіз господарської діяльності» є формування теоретичних знань і набуття навичок з виявлення причинно-наслідкових зв'язків і залежності факторів, що впливають на суб'єктів господарювання та ефективність їх діяльності.

Завданнями дисципліни є:

- визначення сфери застосування відповідних видів аналітичного дослідження залежно від мети та умов функціонування підприємства;
- вивчення характеру дії економічних законів, установлення закономірностей і тенденцій економічних явищ і процесів у конкретних умовах підприємства;
- оцінювання динаміки основних економічних показників діяльності підприємства: обсягу виробництва та реалізації продукції, чисельності персоналу, прибутку та рентабельності;

– виявлення впливу факторів на відхилення фактичних результатів діяльності від планових та обґрунтування змін планових показників у разі змін кон'юнктури ринку;

– виявлення та вимірювання поточних і перспективних резервів підвищення ефективності діяльності та розроблення заходів щодо їх використання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Збір, аналіз і обробка даних при виконанні завдань
ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Виконання завдань з використанням інформаційних технологій, завдання 1, 2
ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні	Завдання 1 – 4
ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Завдання 2, завдання 3, розв'язання задач з неповним набором даних
ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Завдання 3, завдання 4
ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)	Обговорення на практичних заняттях, розгляд прикладів
ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Обговорення презентацій
СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу	Завдання 1 – 4, тестування
СК04. Здатність формувати фінансову звітність за міжнародними стандартами, коректно інтерпретувати, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень	Завдання 4, тестування

1	2
СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації	Завдання 1 – 4
СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства	Завдання 1 – 4
СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.	Завдання 1 – 4, тестування
СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування	Завдання 1 – 4, тестування
Результати навчання: ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління ПР09. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень. ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень. ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.	Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, практичний). Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовим модулем

ПР16. Здійснювати публічні ділові і наукові комунікації задля вирішення комунікативних завдань державною та іноземними мовами. ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. ПР18. Визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування, робити науково-обґрунтовані висновки та розробляти пропозиції щодо їх вирішення ПР19. Використовувати загальноприйняті норми поведінки і моралі в міжособистісних відносинах, професійній і науковій діяльності та підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями. ПР20. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.	
--	--

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Аналіз господарської діяльності» базується на дисциплінах «Організація та методика економічного аналізу 1», «Економіка підприємства», «Фінансовий облік» та «Бухгалтерський облік».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Роль аналізу в управлінні підприємством

Аналіз господарської діяльності та його роль в управлінні підприємством

Економічний аналіз. Об'єкти, суб'єкти, мета організації економічного аналізу. Предмет економічного аналізу. Види аналізу. Сутність процесу забезпечення економічного аналізу інформацією і вимоги до неї. Джерела інформаційного забезпечення: плани, нормативи, зобов'язання (контракти, договори, державне замовлення), звітна, облікова, позаоблікова інформація, конструкторська, технологічна інформація, відповідні записки. Нормативно-планова, облікова та позаоблікова інформація. Бухгалтерська та статистична звітність.

Метод і методичні прийоми економічного аналізу

Методи економічного аналізу. Класифікаційні ознаки методів аналізу. Методичні прийоми аналітичного дослідження. Аналітичні прийоми факторного аналізу. Традиційні методи економічного аналізу. Метод порівняння. Метод групування. Метод відносних і середніх величин. Балансовий метод. Якісні прийоми. Кількісні прийоми. Описові прийоми. Аналітичні прийоми. Прості середні. Зважені середні. Середня арифметична. Середня хронологічна. Середня гармонійна. Середня геометрична. Середня квадратична. Графічний метод. Аналітичний метод.

Змістовий модуль 2. Аналіз доходів і витрат підприємства

Аналіз обсягів виробництва і доходів підприємства

Поняття доходів підприємства. Аналіз виконання плану, динаміки випуску та рентабельності окремих видів продукції. Методи узагальнення результатів аналізу господарської діяльності підприємства. Поняття, принципи організації пошуку господарських резервів. Методика розрахунку і обґрунтування величини господарських резервів. Оформлення результатів аналізу господарської діяльності.

Аналіз витрат підприємства

Поняття витрат підприємства. Аналіз собівартості готової і реалізованої продукції. Аналіз витрат на 1 грн. товарної продукції. Аналіз собівартості найважливіших виробів. Визначення резервів зменшення собівартості продукції. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Аналіз використання трудових ресурсів. Аналіз оплати праці.

Змістовий модуль 3. Аналіз ринкових можливостей підприємства

Стратегічний аналіз підприємства.

Стратегічний аналіз. Мета стратегічного аналізу. Об'єкт стратегічного аналізу. Предмет стратегічного аналізу. Поняття «стратегія». Стратегічні цілі підприємства. Методи стратегічного аналізу. Метод SWOT, метод оцінки конкурентоспроможності підприємства, метод аналізу витрат і ланцюжка цінності. Методика стратегічної оцінки підприємства (СОП). Метод SPACE.

Змістовий модуль 4. Аналіз фінансового стану

Фінансовий аналіз

Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів на підприємстві. Значення, задачі, інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів. Аналіз складу та динаміки прибутку. Задачі, інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз ліквідності та платоспроможності балансу. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості.

4. Структура навчальної дисципліни

7 семестр												
Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин д.ф.	Усього годин з.ф.	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
				д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.	д.ф.	з.ф.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	15	7	2	5	1	2	1	8	12	7,5	7,5	15
2	15	7	2	5	1	2	1	8	12	7,5	7,5	15
3	15	7	2	5	1	2	1	8	12	7,5	7,5	15
4	15	7	2	5	1	4	1	8	16	7,5	7,5	15
Усього за змістові модулі	60	28	8	20	4	10	4	32	52	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30	20	20	40
Загалом	90									100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
7 семестр			
ЗМ1	Роль аналізу в управлінні підприємством	5	1
ЗМ2	Аналіз доходів і витрат підприємства	5	1
ЗМ3	Аналіз ринкових можливостей підприємства.	5	1
ЗМ4	Аналіз фінансового стану підприємства	5	1
Разом			20

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
7 семестр			
ЗМ1	Роль аналізу в управлінні підприємством	2	1
ЗМ2	Аналіз доходів і витрат підприємства	2	1

ЗМ3	Аналіз ринкових можливостей підприємства.	2	1
ЗМ4	Аналіз фінансового стану підприємства	4	1
Разом			10

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
7 семестр			
ЗМ1	Роль аналізу в управлінні підприємством	8	12
ЗМ2	Аналіз доходів і витрат підприємства	8	12
ЗМ3	Аналіз ринкових можливостей підприємства.	8	12
ЗМ4	Аналіз фінансового стану підприємства	8	16
Разом			32

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання: тест в системі moodle (5 питань)	Питання для підготовки: аналіз господарської діяльності та його роль в управлінні підприємством; метод і методичні прийоми економічного аналізу	1 бал за кожную правильну відповідь	5
1	Практичне завдання: задача	Завдання передбачає вирішення задач щодо: аналізу господарської діяльності; застосування методів аналізу.	До 5 балів за 1 завдання	10
Усього за ЗМ 1	2			15
2	Теоретичне завдання: тест в системі moodle (5 питань)	Питання для підготовки: аналіз обсягів виробництва і доходів підприємства; аналіз витрат підприємства	1 бал за кожную правильну відповідь	5
2	Практичне завдання: задача	Завдання передбачає вирішення задач щодо: аналізу обсягів виробництва і доходів підприємства; аналізу витрат підприємства	До 5 балів за 1 завдання	10
Усього за ЗМ 2	2			15

3	Теоретичне завдання: тест в системі moodle (5 питань)	Питання для підготовки: стратегічний аналіз підприємства.	1 бал за кожную правильну відповідь	5
3	Практичне завдання: задача	Завдання передбачає вирішення задач щодо проведення стратегічного аналізу діяльності	До 5 балів за 1 завдання	10
Усього за ЗМ 3	2			15
4	Теоретичне завдання: тест в системі moodle (5 питань)	Питання для підготовки: фінансовий аналіз	1 бал за кожную правильну відповідь	5
4	Практичне завдання: задача	Завдання передбачає вирішення задач щодо проведення фінансового аналізу.	До 5 балів за 1 завдання	10
Усього за ЗМ 4	2			15
Усього контр. заходів	8			60

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання: тест в системі moodle (20 питань)	Теоретичний матеріал ЗМ 1–6	1 бал за кожную правильну відповідь	20
	Практичне завдання	Розв'язання задач, відповіді на проблемні питання під час співбесіди з викладачем	До 20 балів	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Мулик Т.О. Аналіз господарської діяльності: методичні рекомендації з організації самостійної роботи для студентів освітнього рівня бакалавр, галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Вінн. нац. аграр. ун-т. – Вінниця ВНАУ, 2018. – 56 с.

2. Мулик Т. О. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник / Т. О. Мулик, О. А. Материнська, О. Л. Пльонсак. – Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 288 с.

3. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз господарської діяльності : підручник. Київ : КНЕУ, 2019. 629 с.

Допоміжна

1. Синькевич Н.І. «Економічний аналіз»: Курс лекцій. – Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018р. – 97с.

2. Економічний аналіз. Навч. посіб. / Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г.: Львів, 2020. 428с.

3. Михайленко, О. В. Особливості аналізу і аудиту господарської діяльності підприємств в умовах воєнного стану / О. В. Михайленко, С. М. Ніколаєнко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2022. – № 4. – С. 163–169.

4. Глушко А.Д. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства [Електронний ресурс] / А.Д. Глушко, А.О. Грачова // Ефективна економіка. – 2019. – № 6. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106>. – DOI: 10.32702/2307-2105-2019.6.34.

Інформаційні ресурси:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність : Закон України 996-XIV від 10.08.2022. URL: <http://rada.gov.ua/>

2. Аналіз господарської діяльності : електрон. курс : URL: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10417>